

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

VÅR REFERANSE
20/11700

DERES REFERANSE

DATO
06.01.2021

Gjennomføring av EUs bankpakke mv. - høringsuttalelse

Finanstilsynet viser til brev fra Finansdepartementet datert 15. oktober 2020 og vedlagt rapport av 9. oktober 2020, om gjennomføring av EUs bankpakke mv.

Gjennomføring av EUs bankpakke i norsk regelverk vil samlet sett gi reduserte kapitalkrav for norske foretak og, på enkelte områder, en oppmykning av gjeldende regler. Dette gjelder spesielt i pilar 1, der endringene blant annet medfører lavere kapitalkrav for lån til små og mellomstore bedrifter og foretak som driver eller finansierer infrastrukturprosjekter. Samtidig vil kravet til uvektet kjernekapitalbuffer for banker og systemviktige foretak oppheves, og dermed svekke kravet til uvektet kjernekapitalandels funksjon som sikkerhetsnett for de risikovektede kravene. Det åpnes imidlertid for å ilegge tilleggskrav til uvektet kjernekapitalandel i pilar 2.

Deler av regelverket blir skjerpet. De nye beregningsmetodene for motpartsrisiko vil trolig isolert sett øke beregningsgrunnlaget betydelig for enkelte banker og kredittforetak. Finanstilsynet understreker imidlertid at majoriteten av norske foretak ikke har et omfang på derivatvirksomheten som innebærer at de omfattes av disse endringene. Lettelser omtalt over vil derimot gjelde for samtlige norske banker.

Innenfor områder som godtgjørelse og lån til ledende ansatte, inneholder arbeidsgruppens forslag til innføring av bankpakken en oppmykning av gjeldende regelverk. Finanstilsynets deler ikke arbeidsgruppens vurdering av dette og anbefaler i stedet å ta i bruk regelverkets nasjonale handlingsrom.

Finanstilsynets synspunkter er omtalt i punkt 1 til 7. Konkrete forslag til lov- og forskriftsbestemmelser, inkludert enkelte justeringer av lovteknisk karakter, følger av vedlegg 1. Finanstilsynet bruker samme begreper som er brukt i høringsnotatet, hvor BRRD2 referer til Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2019/879 av 20. mai 2019, CRD5 referer til Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2019/878 av 20. mai 2019 og CRR2 referer til Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2019/876 av 20. mai 2019.

1. Endringer i krisehåndteringsregelverket (BRRD2 og CRR2)

BRRD2 innebærer bl.a. et mer detaljert regelverk rundt beregning, fastsettelse og oppfølging av MREL.

Etter BRRD2 kan det fastsettes forhøyede krav til MREL for foretak som vurderes som nasjonalt systemkritiske krisehåndteringsenheter, men kun for inntil 30 prosent av enhetene. Det åpnes

imidlertid for å heve grensen for hvor mange foretak som kan gis forhøyede krav, forutsatt en vurdering av banksystemet og antallet nasjonalt systemkritiske banker som krisehåndteringsmyndigheten fastsetter MREL for. Etter arbeidsgruppens vurdering tilsier strukturen i det norske bankmarkedet at krisehåndteringsmyndigheten bør ha utvidet handlingsrom til å kunne fastsette forhøyede krav til etterstilt gjeld. Arbeidsgruppen foreslår derfor å utnytte det nasjonale valget om å tillate forhøyet krav til MREL for mer enn 30 prosent av bankene. Finanstilsynet støtter arbeidsgruppens forslag.

Etter gjeldende regelverk skal MREL-kravet oppfylles fullt ut med instrumenter som er etterstilt ordinære seniorobligasjoner, men slik at Finanstilsynet kan gjøre unntak. Finanstilsynet har som krisehåndteringsmyndighet vurdert at det bør stilles krav om at MREL-kravet oppfylles fullt ut med etterstilte instrumenter. Dette øker sannsynligheten for en effektiv krisehåndtering og reduserer risikoen for at noen obligasjonseiere kommer dårligere ut enn ved avvikling av foretaket.

BRRD2 angir øvre grenser (tak) for krav til etterstillelse av MREL-instrumenter. Etter at BRRD2 ble vedtatt, har det imidlertid vist seg å være ulike oppfatninger av hvordan regelverket skal forstås. EU-kommisjonen har i en uttalelse 29. september 2020¹ gitt nærmere veiledning til enkelte av bestemmelsene i direktivet. Uttalelsen er ikke nærmere omtalt i arbeidsgruppens rapport. Etter Finanstilsynets vurdering bør det i tråd med denne uttalelsen klargjøres i finansforetaksforskriften at ren kjernekapital som brukes for å oppfylle bufferkrav, ikke samtidig kan brukes til å oppfylle risikovektet krav til etterstillelse. På denne måten unngår man at overtredelse av bufferkravet samtidig vil medføre overtredelse av MREL-kravet eller kravet til etterstillelse av MREL-instrumenter.

Etter ordlyden i finansforetaksloven § 20-3 skal vedtak av krisetiltaksplaner for større foretak godkjennes av departementet. Samtidig skal det for foretak som driver internasjonalt etableres kriseutvalg med berørte myndigheter. I kriseutvalg fattes fellesbeslutninger om selve krisetiltaksplanen, vurderingen av hindre for krisehåndtering og MREL-vedtak. Dette skjer etter detaljerte formelle prosedyrer fastsatt i kapittel VI i forordning (EU) 2016/1075.² Etter BRRDs system er fellesbeslutningene å regne som endelige vedtak. Det skaper et motsetningsforhold mellom norsk rett og EØS-retten at fellesbeslutningene må godkjennes gjennom nasjonale prosedyrer etter at de formelt er besluttet i kriseutvalgene. Finanstilsynet foreslår derfor en endring i ordlyden i finansforetaksloven § 20-3 som innebærer at planene ikke må godkjennes av departementet.

2. CRD5 og CRR2 om krav til kapital

Reduserte kapitalkrav for utlån til SMB og infrastruktur mv.

Det følger av CRR2 at kapitalkrav for utlån til små og mellomstore bedrifter (SMB) skal reduseres ytterligere. Den øvre grensen for utlån som kvalifiserer til en reduksjon på 23,8 prosent, heves fra 1,5 til 2,5 millioner euro. Utlån utover denne grensen får en reduksjon på 15 prosent. I tillegg reduseres kapitalkravet for utlån til foretak som driver eller finansierer infrastrukturprosjekter.

¹ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020XC0929\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020XC0929(01)&from=EN)

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R1075&from=EN>. Forordningen er midlertidig gjennomført i norsk rett i del 4 i forskrift av 20. desember 2018 nr. 2256 om utfyllende regler til finansforetaksforskriftens kapittel 20.

Reduserte kapitalkrav for utlån til små og mellomstore bedrifter og foretak som driver eller finansierer infrastrukturprosjekter, er ikke soliditetsmessig begrunnet. Den reelle soliditeten i foretakene vil være uendret, selv om reduserte krav for SMB-lån vil styrke kapitaldekningen.

Krav til uvektet kjernekapitalandel

CRR2 inneholder et minimumskrav til uvektet kjernekapitalandel på 3 prosent, men ingen krav til uvektet kjernekapitalbuffer for banker og nasjonalt systemviktige foretak, slik vi har i dag. Det innføres samtidig et uvektet pilar 2-krav som innebærer at tilsynsmyndigheten kan ilegge foretakene tilleggskrav til uvektet kjernekapitalandel i pilar 2.

Finanstilsynet deler arbeidsgruppens vurdering om at det er ønskelig å videreføre bufferkravet for banker og nasjonalt systemviktige foretak. I fortalen til CRR2 står det at "Leverage ratios contribute to preserving financial stability by acting as a backstop to risk based capital requirements (...)". Finanstilsynets vurdering, basert på beregningene gjengitt i høringsnotatet, er at et krav på 3 prosent i liten grad vil virke som en "backstop" for norske banker.³ Finanstilsynet vil ta dette med i vurderingen av uvektede tilleggskrav i pilar 2.

Likviditetskrav (Net Stable Funding Ratio, NSFR)

Med CRR2 artikkel 428b, jf. artikkel 413, blir det innført krav til stabil, langsiktig finansiering (NSFR). Tilgjengelig stabil finansiering skal være minst like stor som nødvendig stabil finansiering over en tidshorisont på 12 måneder. NSFR er uttrykt som en brøk og skal være minst 100 prosent.

Alle norske banker og kredittforetak rapporterer allerede NSFR. CRR2 gir nasjonale tilsynsmyndigheter muligheten til å gi små og ikke-komplekse foretak en forenklet NSFR-rapportering. Finanstilsynet kartlegger nå denne muligheten og vil vurdere om dette skal innføres for visse foretak.

I NSFR er det ikke fastsatt krav for signifikante valutaer. Valutafordelingen på samlet finansiering skal likevel være konsistent med valutafordelingen til eiendelene. Dette skal foretakene selv sørge for å etterleve. Finanstilsynet vil følge opp dette. NSFR har en lengre tidshorisont enn LCR, som i Norge også har krav til LCR i signifikant valuta. Finanstilsynet deler arbeidsgruppens oppfatning at det i utgangspunktet kan være et mindre behov for å begrense manglende samsvar innenfor den enkelte valuta ("valutamismatch") i NSFR enn i LCR. Finanstilsynet kan likevel pålegge foretakene krav om at eventuell inkonsistens i valuta mellom finansiering og eiendeler begrenses, jf. artikkel 428 (5), dersom foretakene ikke etterlever prinsippet om konsistent valutafordeling på en tilfredsstillende måte.

Med bakgrunn i Finanstilsynets tidligere vurderinger av kvantitative likviditetskrav for finansieringsforetak⁴, er det Finanstilsynets oppfatning at det ikke er nødvendig å stille krav til NSFR for finansieringsforetak. Det bør vurderes å spesifisere dette i forskrift. Se vedlegget for forslag til forskriftsendring.

³ For de ti største norske bankene, må kjernekapitaldekningen i snitt falle til ca. 7 prosent før et krav på 3 prosent uvektet kjernekapitaldekning er bindende. Kravet til kjernekapitaldekning for de samme bankene er i snitt 14,5 prosent. Beregningene tar utgangspunkt i bankenes rapporterte kjernekapital og vektete og uvektede beregningsgrunnlag.

⁴ [Se Finanstilsynets \(2015\) høringsnotat for nye likviditetskrav.](#)

Disponeringsrestriksjoner

Etter CRR2 inntreffer disponeringsrestriksjoner dersom det kombinerte buffer-, pilar 1- og pilar 2-kravet ikke er oppfylt samtidig. Etter gjeldende regler inntreffer disponeringsrestriksjoner først dersom det kombinerte bufferkravet ikke oppfylles, som vil si at manglende oppfyllelse av pilar 2-kravet ikke automatisk fører til restriksjoner. Nye regler endrer dermed rekkefølgen på de spesifikke kapitalkravene (såkalt "stacking order"). Finanstilsynet har imidlertid hatt muligheten til å legge begrensninger på disponeringene til foretak som ikke oppfyller det samlede kapitalkravet, inklusive pilar 2-krav. Endringene vil derfor ikke nødvendigvis få betydelige konsekvenser for foretakene under tilsyn, men vil stille tydeligere krav til når disponeringsrestriksjoner inntreffer, også når det gjelder betaling av renter på hybridkapital.

3. Endringer i CRR som følge av COVID-19-pandemien

Overgangsbestemmelsene for IFRS 9 er blitt svært vide. Forordningens dynamiske overgangsregel åpner for at det ved beregning av kapitaldekning justeres for økte tapsnedskrivninger i 2020 og 2021. Eventuelle økte tapsavsetninger i denne perioden vil således ikke reflekteres i foretaks soliditet i tilfeller der overgangsregelen brukes. Adgangen til å bruke overgangsregler reduserer også sammenliknbarheten mellom foretakene. Overgangsreglene understreker viktigheten av at foretakene holder tilbake kapital i en periode med stor usikkerhet.

4. Klargjøring av proporsjonalitetsprinsippet

Et sentralt prinsipp i EUs bankpakke er proporsjonalitet. Dette innebærer at den regulatoriske byrden reduseres for mindre foretak, blant annet gjennom lempeligere krav til offentliggjøring og forenklet beregning av likviditetskrav (NSFR). Rapporteringsbyrden skal også reduseres, men dette rammeverket er ikke ferdig utviklet. På flere områder er det derfor nødvendig å dele inn foretak i grupper. Etter arbeidsgruppens vurdering bør inndelingen for de forskjellige formålene i størst mulig grad harmoniseres på tvers av regelverket. I EU-regelverket skilles det mellom "store", "mindre og ikke-komplekse" og "øvrige" foretak. Store foretak er alltid de tre største foretakene i et land. Grensen for mindre og ikke komplekse er i utgangspunktet 5 milliarder euro i forvaltningskapital, men nasjonale myndigheter kan sette denne grensen lavere.

Arbeidsgruppen foreslår innenfor rammen av EU-regelverket følgende inndeling av foretak:

- a. Store: De tre største kredittinstitusjonene
- b. Mindre- og ikke-komplekse: Foretak med mindre enn 5 milliarder euro i forvaltningskapital
- c. Øvrige: Foretak som ikke faller inn under a) eller b)

Arbeidsgruppen foreslår videre at dette også skal være førende for når et foretak må ha godtgjørelsesutvalg, risikoutvalg, revisjonsutvalg og valgkomite og slik at "mindre- og ikke komplekse foretak" ikke omfattes av krav til slike utvalg. Det innebærer at noen flere foretak enn i dag kan unnlate å ha slike utvalg. Arbeidsgruppen foreslår samtidig at det bare er store foretak og foretak som benytter IRB, som må ha separate funksjoner for henholdsvis risikostyring og etterlevelse.

Finanstilsynet forstår arbeidsgruppens forslag om gruppering av foretak slik at det kun er ment å gjelde foretak som er omfattet av CRR2, det vil si kredittinstitusjoner. Det gjøres derfor oppmerksom på at finansforetaksloven med forskrift også gjelder for enkelte finansforetak som ikke er omfattet av reglene i CRR, herunder forsikrings- og pensjonsforetak. Etter Finanstilsynets vurdering bør ikke de foreslåtte endringene i finansforetaksforskriften gjøres gjeldende for disse

foretakene. Det later heller ikke til å være arbeidsgruppens intensjon. Reglene for forsikringsforetak bør ikke endres uten at konsekvensene er belyst og vurdert opp mot EØS-forpliktelser som gjelder på dette området. Forslag til forskriftsendring bør derfor justeres. Konkrete forslag til endringer er gitt i vedlegg.

Tilsvarende problemstilling kan også være aktuell for andre finansforetak som ikke er kredittinstitusjoner. Det bør påses at man ikke etterlater et juridisk tomrom for disse.

Finanstilsynet reiser for øvrig spørsmål om det er hensiktsmessig å utvide unntaksbestemmelsen når det gjelder krav til å ha valgkomité. Det vises i denne sammenheng også til at det etter den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse⁵ som er rettet mot foretak som er notert på regulerte markeder, heter at "foretaket bør ha en valgkomité".

5. Holdingforetak i finanskonsern

I arbeidsgrupperapporten er det foreslått å ta inn bestemmelser om godkjenning av holdingforetak som ikke inngår i norsk finanskonsern, i nytt fjerde og femte ledd i finansforetaksloven § 17-3, en bestemmelse som i utgangspunktet gjelder for norske holdingforetak i norske finanskonsern. Skillet mellom holdingforetak i norske finanskonsern og andre holdingforetak som skal godkjennes, bør komme tydeligere frem av loven. Etter Finanstilsynets vurdering bør det vurderes en alternativ plassering av bestemmelsene, for eksempel i en ny bestemmelse, eller i en ny del i kapittel 17.

Vilkår for tillatelse til å være holdingforetak følger av CRD5 artikkel 21a nr. 3. Slik Finanstilsynet forstår bestemmelsen, gjelder denne alle holdingforetak, også de som inngår i norske finanskonsern. Det er ikke foreslått å ta disse vilkårene inn i loven. Finansforetaksloven angir ikke slike vilkår i dag, og kravene til tillatelse må tilpasses holdingforetak som ikke er holdingforetak i norsk finanskonsern. Etter Finanstilsynets vurdering vil det skape større forutsigbarhet å ta vilkårene inn i loven. Samtidig kan det også være nyttig når Finanstilsynet skal samarbeide med andre tilsynsmyndigheter. Finanstilsynet mener at det også bør vurderes om vilkårene for når det kan kreves mellomliggende holdingselskap etter CRD5 artikkel 21b, bør tas inn i loven.

I høringsnotatet vises det til at egnethetskrav for styret i holdingforetak som ikke inngår i finanskonsern, gjelder, fordi det i finansforetaksloven § 17-5 siste ledd er vist til kapittel 3 i samme lov. Det gjøres oppmerksom på at det også bør være henvisninger til finansforetaksloven § 8-9 og § 8-14, slik at også endringer meldes til Finanstilsynet. Se vedlegg for forslag til utforming.

6. Godtgjørelse

CRD5 unntar foretak som ikke er definert som et stort foretak og som har forvaltningskapital under 5 milliarder euro, fra reglene om utsatt utbetaling av variabel godtgjørelse. Nasjonale myndigheter kan fastsette en høyere eller lavere terskel for å tilpasse dette til nasjonale forhold. 5 milliarder euro er høyt tatt i betraktning størrelsen på norske kredittinstitusjoners forvaltningskapital.

Finanstilsynets oppfatning er at gjeldende regulering, hvor alle foretak nevnt i finansforetaksforskriften § 15-1 omfattes av utbetalingsreglene uavhengig av størrelsen på forvaltningskapitalen, er enklere å praktisere. I tillegg unngås grensetilfeller. Forslaget i høringsnotatet innebærer at en rekke foretak vil unntas fra utbetalingsreglene⁶, og vil følgelig

⁵ <https://nues.no/eierstyring-og-selskapsledelse/>

⁶ Etter Finanstilsynets beregninger vil 22 kredittinstitusjoner være underlagt utbetalingsreglene dersom 5 milliarder euro-terskelen gjennomføres i norsk rett.

innebære en oppmyking av nåværende godtgjørelsesregler. Finanstilsynet mener gjeldende godtgjørelsesregler er viktige for å motvirke for høy risikotaking i foretakene og foreslår derfor å gjøre bruk av det nasjonale valget i artikkel 94 nr. 4, slik at gjeldende rettstilstand videreføres. Forslag til forskriftsutforming er avgitt i vedlegget.

I foretak som i utgangspunktet er over terskelen, gir CRD5 artikkel 94 nr. 5 i tillegg unntak fra utbetalingsreglene for ansatte med årlig variabel godtgjørelse under 50 000 euro, forutsatt at dette ikke utgjør mer enn 1/3 av den ansattes totale årlige godtgjørelse. Medlemslandene kan imidlertid fastsette en lavere terskel. Utbetalingsreglene i finansforetaksforskriften gjelder for alle ledende ansatte mv., uavhengig av størrelsen på den årlige tildelte variable godtgjørelsen til hver enkelt. 50 000 euro i årlig variabel godtgjørelse er et høyt beløp i norsk sammenheng, og gjennomføring av en slik terskel vil medføre at flertallet av ansatte i kredittinstitusjoner unntas fra utbetalingsreglene. Finanstilsynet foreslår derfor å gjøre bruk av det nasjonale handlingsrommet og innføre en nullterskel, slik at gjeldende rett videreføres.

CRD5 artikkel 109 nr. 6 åpner for at medlemsland kan utvide virkeområdet til artikkel 92, 94 og 95 til datterforetak i konsoliderte grupper som er underlagt godtgjørelsesregler som følger av annet EU-regelverk. Arbeidsgruppen har ikke sett behov for en slik utvidelse. Det følger av høringsnotatet at "en slik bestemmelse" må tas inn i finansforetaksforskriften § 15-2, uten at det er utarbeidet forslag til regulering. Det er uklart om meningen har vært å foreslå en bestemmelse som klargjør at godtgjørelsesreglene i finansforetaksforskriften *ikke* skal gjelde for datterforetak i konsern dersom datterforetaket er underlagt andre godtgjørelsesregler, jf. artikkel 109 nr. 4. Finanstilsynet kan imidlertid ikke se at det er behov for en slik presisering, da det er inntatt særregler om godtgjørelse i annet sektorregelverk.

7. Lån til ledende ansatte mv., herunder opplysningsplikt ovenfor tilsynsmyndighetene

CRD5 artikkel 88 nr. 1 fastsetter krav til at medlemsstatene skal sikre at opplysninger om lån til medlemmer av styret og ledelsen og deres nærstående skal dokumenteres mv. I høringsnotatet fremgår det at bestemmelsen gjelder for lån til foretak hvor et medlem av styret eller ledelsen, eller vedkommendes nærstående, har en kvalifisert eierandel på 10 prosent eller mer av kapitalen eller stemmene, eller for øvrig kan utøve betydelige innflytelse. Det samme gjelder lån til foretak hvor nevnte personer er del av den *daglige ledelsen* eller styret.

Etter utkast til finansforetakslov ny § 9-10 første ledd første punktum vil ny bestemmelse gjelde lån til foretak hvor nevnte personer er en del av styret. Lån til foretak hvor nevnte personer er en del av den *daglige ledelse*, vil ikke omfattes. For eksempel vil lån til et foretak der et styremedlem i banken er en del av den daglige ledelsen i foretaket, ikke omfattes av bestemmelsen. Etter

Finanstilsynets vurdering bør også slike lån omfattes av bestemmelsen, på tilsvarende måte som ved lån til foretak der et styremedlem i banken er en del av styret i foretaket. Se vedlegg for forslag til alternativ formulering av ny § 9-10 første ledd første punktum.

For Finanstilsynet

Morten Baltzersen
finanstilsynsdirektør

Ann Viljugrein
direktør for bank- og forsikringstilsyn

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedlegg: Merknader til forslag til regelverksendringer

Finansforetaksloven § 1-5

Det er foreslått å ta inn definisjoner av henholdsvis "store foretak" og "mindre og ikke-komplekse foretak" i finansforetaksloven § 1-5 nye niende og tiende ledd, slik at det vises til definisjonene av slike foretak i CRR art. 4(146) og (145). CRR omfatter kredittinstitusjoner, mens finansforetaksloven omfatter også andre finansforetak. Finanstilsynet legger til grunn av arbeidsgruppen har ment at de nye definisjonene er ment å gjelde kun for kredittinstitusjoner og finansieringsforetak. Det foreslås at det i finansforetaksloven § 1-5 niende og tiende ledd skal stå (foreslåtte endringer i kursiv):

(9) Med store foretak menes *kredittinstitusjoner og finansieringsforetak som nevnt i CRR art. 4 (146).*

(10) Med mindre og ikke-komplekse foretak menes *kredittinstitusjoner og finansieringsforetak som nevnt i CRR art. 4 (145).*

Tilsvarende presiseringer av at endringsforslagene kun gjelder kredittinstitusjoner og finansieringsforetak, bør også gjøres flere steder. Eksempelvis er det foreslått endringer i finansforetaksforskriften § 8-4 om unntak fra adgang til å vedtektsfeste at det samlede styret i foretaket skal fungere som foretakets revisjonsutvalg, § 8-5 om valgkomite, § 9-2 om krav til ledelsen av foretaket, § 11-8 om endringer i ansvarlig kapital og konvertibel gjeld og i § 13-1 om unntak fra krav om risikoutvalg.

Finanstilsynet antar at arbeidsgruppen har ment at forslagene til endringer i nevnte bestemmelser i finansforetaksforskriften skal ses i sammenheng med de foreslåtte nye definisjonene av hhv. store foretak og mindre og ikke-komplekse foretak i finansforetaksloven § 1-5 nye niende og tiende ledd, jf. ovenfor. Også her kan det imidlertid oppstå usikkerhet om forskriftsendringene kun skal gjelde kredittinstitusjoner, eller om de er ment å gjelde (tilsvarende) for forsikringsforetak.

Finansforetaksloven § 3-2

Det er foreslått at saksbehandlingsfristen for søknader om etablering av holdingforetak plasseres i finansforetaksloven § 3-2 femte ledd. Siden finansforetaksloven § 17-3, jf. § 17-5, har regler for søknad om tillatelse til å etablere holdingforetak, mener Finanstilsynet at også bestemmelsen om saksbehandlingsfrist bør plasseres i kapittel 17. Det synes også å følge av lovens system ved at f.eks. saksbehandlingsfrister for eierkontrollsaker er plassert i kapittel 6.

Finansforetaksloven § 9-10

Som nevnt mener Finanstilsynet at ny § 9-10 første ledd første punktum også bør omfatte lån til et foretak hvor personer som nevnt i § 9-9 er en del av *den daglige ledelsen* i foretaket. Se forslag til ordlyd nedenfor.

I utkast til finansforetakslov ny § 9-10 første ledd første punktum anvendes begrepet "kvalifisert eierandel". Ettersom loven definerer kvalifisert eierandel noe ulikt i ulike bestemmelser, som for eksempel § 3-3 og § 13-9, bør bestemmelsen også inneholde en definisjon av kvalifisert eierandel. Også annet regelverk benytter begrepet kvalifisert eierandel. Det vises for eksempel til nylig vedtatt forordning (EU) 2020/1503 om crowdfundingtjenestetilbydere for næringslivet, der kvalifisert eierandel er en eierandel som representerer 20 prosent eller mer av kapitalen eller stemmene i foretaket.

Det forslås at det i finansforetaksloven ny § 9-10 første ledd annet punktum tas inn følgende tillegg:
Med kvalifisert eierandel menes en eierandel som representerer 10 prosent eller mer av kapitalen eller stemmene i finansforetaket.

Eventuelt kan "kvalifisert eierandel" tas ut og erstattes med definisjonen, slik at finansforetaksloven ny § 9-10 første ledd første punktum skal lyde:

Et finansforetak kan ikke gi lån eller stille garanti for et foretak hvor personen som nevnt i § 9-9 første eller fjerde ledd eier en eierandel som representerer 10 prosent eller mer av kapitalen eller stemmene i finansforetaket, er ansvarlig deltaker, styremedlem eller i den daglige ledelsen, med mindre internrevisjonen eller revisor har bekreftet overfor styret eller daglig leder at lånet eller garantien vil være betryggende sikret.

Finansforetaksloven § 11-2 og finansforetaksforskriften § 11-8

I forslaget til første ledd i finansforetaksloven § 11-2 er det foreslått at kompetanse knyttet til opptak av etterstilte MREL-tellende gjeldsinstrumenter legges til generalforsamlingen. Tilsvarende begrep er benyttet i andre ledd i finansforetaksloven § 11-2, samt første og andre ledd i finansforetaksforskriften § 11-8, som regulerer hvilke transaksjoner som krever samtykke fra Finanstilsynet. For det tilfelle at det viser seg at et tak medfører mindre enn fullt krav til etterstillelse, eller at den foreslåtte unntakshjemmelen i § 20-7 første ledd siste punktum benyttes, bør bestemmelsen gjelde alle MREL-tellende gjeldsinstrumenter, ikke bare etterstilte. Ordet etterstilte bør derfor fjernes i disse bestemmelsene.

Finansforetaksloven kapittel 17

I høringsnotatet er bestemmelsene som gjelder holdingforetak i konsern som ikke er norsk finanskonsern, foreslått tatt inn som finansforetaksloven § 17-3 fjerde og femte ledd. For å skille mellom norske og utenlandske holdingforetak bør reguleringen inn i en egen bestemmelse, eventuelt i en ny del i kapittel 17. Et forslag er å ta bestemmelsen om holdingforetak som ikke inngår i norsk finanskonsern inn i en ny § 17-3 a og omgjøre forslaget § 17-3 a til § 17-3 b. Ny § 17-3 a kan lyde:

§ 17-3 a (Holdingforetak i konsern som ikke er norsk finanskonsern)

Norsk holdingforetak med datterforetak som er bank, kredittforetak eller verdipapirforetak etablert i annen EØS-stat må ha tillatelse fra departementet. Kravet gjelder også holdingforetak etablert i annen EØS-stat som etablerer slike datterforetak i Norge i tilfeller der Finanstilsynet vil være konsolidert tilsynsmyndighet for konsernet.

Kravet til tillatelse etter første ledd gjelder også foretak med hovedsete i tredjeland, som vil etablere datterforetak som nevnt i første ledd i Norge. Finanstilsynet kan stille vilkår om at det etableres et mellomliggende morforetak i en EØS-stat.

Bestemmelsen i finansforetaksloven §§ 8-9 og 8-14 gjelder tilsvarende for foretak som har tillatelse i medhold av første ledd og andre ledd siste punktum.

Finansforetaksloven § 20-3

Det foreslås en endring i bestemmelsens andre ledd slik at vedtak om krisetiltaksplaner for større foretak ikke skal godkjennes av departementet, jf. omtale i høringsnotatet punkt 1.

"Finanstilsynet skal underrette departementet om vedtak og annen utøvelse av kompetanse som krisehåndteringsmyndighet etter første ledd. Vedtak med betydning for finansiell stabilitet, herunder ~~vedtak om krisetiltaksplaner etter § 20-6 for større foretak~~ og vedtak om nedskrivning og konvertering av ansvarlig kapital etter § 20-14, skal godkjennes av departementet før de settes i verk."

Finansforetaksloven § 20-25

Ny bokstav (h) i BRRD artikkel 44 nr. 2 angir at visse typer gjeld mellom foretak i samme krisehåndteringskonsern skal unntas fra intern oppkapitalisering. Videre er bokstav (f) endret ved at også gjeld til sentrale motparter som har autorisasjon eller anerkjennelse etter EMIR-forordningen skal unntas fra intern oppkapitalisering. Det er det ikke forslått endringer som gjennomfører disse bestemmelsene i lovforslaget.

Finanstilsynet legger til grunn at dette skyldes en inkurie og foreslår at de nevnte bestemmelsene bør gjennomføres som hhv. ny bokstav (h) og som et tillegg til finansforetaksloven 20-25 første ledd bokstav (f). Finanstilsynet foreslår derfor følgende endringer i finansforetaksloven 20-25 første ledd:

f) gjeld forbundet med deltakelse i betalingssystemer og verdipapiroppgjørssystemer etter betalingssystemloven, herunder gjeld til operatører eller andre deltagere, som har en gjenværende løpetid på mindre enn syv dager, *samt gjeld til sentrale motparter med tillatelse eller anerkjennelse etter forordning (EU) nr. 648/2012 (EMIR).*

h) *Gjeld til foretak som nevnt § 20-1 første ledd og som er i samme krisehåndteringskonsern forutsatt at gjelden ikke har prioritet som angitt i § 20-32 første ledd nr. 4.*

Finansforetaksloven § 20-35 nytt fjerde ledd

Det gjøres oppmerksom på at henvisningen til "betalingssystemer" i lov om betalingssystemer blir for snever. Loven omfatter også verdipapiroppgjørssystemer, og unntaket gjelder også for slike systemer. Betalingssystemer bør erstattes med "systemer" også i eksisterende bestemmelser i finansforetaksloven §§ 20-34 og 20-36.

Finansforetaksforskriften § 15-1

Arbeidsgruppen har foreslått å unnta visse foretak fra utbetalingsreglene for variabel godtgjørelse. Unntaket foreslås gjennomført i et nytt tredje ledd i finansforetaksforskriften § 15-1. Finanstilsynet mener at arbeidsgruppens forslag ikke bør gjennomføres, og at det ikke bør inntas et nytt tredje ledd i finansforetaksforskriften § 15-1. Finanstilsynets forslag innebærer at gjeldende rettstilstand videreføres.

Finansforetaksforskriften § 20-7

I første ledd foreslås det et nytt tredje punktum for å klargjøre at ren kjernekapital som brukes til å oppfylle bufferkravet, ikke kan brukes til å oppfylle risikovektet krav til etterstillelse, jf. punkt 1 i høringsnotatet. *Ren kjernekapital som brukes for å oppfylle bufferkrav, kan ikke brukes til å oppfylle risikovektet krav til etterstillelse.*

Finansforetaksforskriften § 20-4

I utkast til finansforetaksforskriften § 20-4 henvises det til §§ 20-5 første ledd bokstav a) og bokstav b). Inndelingen i a) og b) er imidlertid utelatt fra de nye utkastene til §§ 20-5 og 20-6. Korrekte henvisninger vil være til § 20-5 første ledd og annet ledd.

Finansforetaksforskriften § 20-7

I gjeldende rett lyder finansforetaksforskriften § 20-7:

Krav om lavere prioritet mv.

Rekapitaliseringsbeløpet skal dekkes av ansvarlig kapital eller gjeldsinstrumenter med lavere prioritet enn ordinær, usikret, uprioritert gjeld (seniorgjeld). Finanstilsynet kan gjøre unntak fra første punktum. (vår understrekning).

I forskriftsforslaget er ansvarlig kapital utelatt fra bestemmelsens ordlyd, slik at det tilsynelatende kun er etterstilt gjeld som kan oppfylle kravet. Endringen er etter Finanstilsynets vurdering vesentlig. Ettersom den ikke er omtalt nærmere, antas det at endringen skyldes en inkurie.

Ansvarlig kapital bør i alle tilfeller tas inn i forskriftsteksten igjen, sammen med konvertibel gjeld med prioritet som angitt i finansforetaksloven § 20-32 nr. 4.

Finansforetaksforskriften §§ 20-4 til 20-6

I utkast til finansforetaksforskriften § 20-4 henvises det til §§ 20-5 og 20-6 første ledd bokstav a) og bokstav b). Inndelingen i a) og b) finnes ikke lengre i de endelige utkastene til §§ 20-5 og 20-6.

Tilsvarende henvises det fra forslaget til 20-6 tredje ledd til første ledd bokstav a).

Korrekte henvisninger for tapsabsorberingsbeløpene vil være til § 20-5 første ledd og annet ledd for henholdsvis risikovektet og uvektet metode. Når det gjelder rekapitaliseringsbeløp er korrekt henvisning for risikovektet metode § 20-6 første ledd.

Bestemmelsen om størrelsen på uvektet rekapitaliseringsbeløp er falt helt ut i arbeidsgruppens utkast og må innarbeides. Systematisk vil det trolig være mest naturlig å plassere det i et nytt annet ledd i forslaget til § 20-6 med tilsvarende ordlyd som § 20-5 annet ledd om uvektet tapsabsorberingsbeløp, dvs. *Rekapitaliseringsbeløpet etter uvektet metode skal være kravet til uvektet kjernekapitaldekning etter finansforetaksloven § 14-4.*

CRR/CRD IV-forskriften § 1

I § 1 bør det presiseres at finansieringsforetak og verdipapirforetak er unntatt krav til likviditetsbuffer og krav til stabil langsiktig finansiering.